



ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΥΠΡΟΥ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ 2018

(Ιουλ-Δεκ 2018)

Απρίλιος 2019

Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου

Περιεχόμενα

Χαιρετισμός Προέδρου	2
1. Εισαγωγή	3
2. Το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου	4
<i>Σύσταση και ρόλος του Συμβουλίου</i>	4
<i>Σύνθεση του Συμβουλίου</i>	4
<i>Στόχος και αρμοδιότητες του Συμβουλίου</i>	4
<i>Τρόπος λειτουργίας και οργάνωση εργασιών του Συμβουλίου</i>	5
3. Κύριες Δραστηριότητες του Συμβουλίου κατά το 2018	7
<i>Συνεδρίες Συμβουλίου</i>	7
<i>Συναντήσεις με εμπλεκόμενους φορείς</i>	8
<i>Καθορισμός θεμάτων προτεραιότητας και σύσταση υπο-επιτροπών Συμβουλίου</i>	8
<i>Συμμετοχή σε συνέδρια της ΕΕ και δικτύωση με Συμβούλια άλλων κρατών-μελών</i>	10
<i>Μακροχρόνια Στρατηγική για την Κυπριακή Οικονομία (Υποβολή Πρότασης στήριξης από ΕΕ)</i>	10
<i>Διαμόρφωση 1^{ης} Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας για την Κύπρο</i>	12
<i>1^η Σύσταση Πολιτικής Συμβουλίου προς την Κυβέρνηση</i>	13
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I	15
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II	20
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III	21

Χαιρετισμός Προέδρου

Μετά από μια εξαιρετικά δύσκολη περίοδο για τη χώρα, έχοντας πλέον εξέλθει από το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής με επιτυχία και νωρίτερα από το προβλεπόμενο, η κυπριακή οικονομία επιδεικνύει σήμερα ένα από τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης στην ΕΕ και συνεχόμενες μειώσεις στο ρυθμό ανεργίας. Οι θετικές αυτές εξελίξεις δεν αποτελούν ωστόσο κίνητρο εφησυχασμού αλλά ανάληψης δράσης και εντατικοποίησης των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών της χώρας, για θωράκιση της οικονομίας, αύξηση της ανταγωνιστικότητάς της αλλά και της ανθεκτικότητάς της σε εξωτερικούς παράγοντες, καθώς και ενίσχυση των δυνατοτήτων της για μακροχρόνια και βιώσιμη ανάπτυξη.

Έχοντας ως γνώμονα τα πιο πάνω, τόσο εγώ όσο και τα υπόλοιπα Μέλη, αποδεχτήκαμε με ιδιαίτερη τιμή και χαρά την πρόταση για συμμετοχή στο Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου και ανάληψη των αρμοδιοτήτων που του έχουν ανατεθεί από την κυπριακή Κυβέρνηση τον περασμένο Ιούνιο. Κοινό μας όραμα αποτελεί η ουσιαστική και αποτελεσματική συμβολή του Συμβουλίου, μέσα από τη διαμόρφωση ανεξάρτητων και εμπειριστατωμένων συστάσεων πολιτικής, στην επίτευξη των εθνικών στόχων για ψηλού επιπέδου ανταγωνιστικότητα, βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και μακροπρόθεσμη ευημερία των πολιτών της χώρας.

Ιδιαίτερα σημαντικές για το Συμβούλιο είναι οι προϋποθέσεις για διεξαγωγή του έργου του σε πλαίσια πλήρους διαφάνειας αλλά και συνεργασίας με τους εμπλεκόμενους φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Σε αυτά τα πλαίσια έχουν κινηθεί οι δραστηριότητες του Συμβουλίου κατά τη μέχρι σήμερα πορεία του, όπως αυτές περιγράφονται στην παρούσα Έκθεση, την πρώτη επίσημη έκθεση αναφοράς για το έργο του Συμβουλίου.

Η διαμόρφωση ενός νέου μακροχρόνιου οράματος και αναπτυξιακού σχεδιασμού για την κυπριακή οικονομία, καθώς και η συνεχής στόχευση στην ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητάς της, βρίσκονται στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων και εισηγήσεων μας. Στα πλαίσια του ρόλου και των αρμοδιοτήτων του, και σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς που μοιράζονται το όραμα και τους στόχους του, το Συμβούλιο θα καταβάλει όλες τις δυνατές προσπάθειες για προώθηση και στήριξη όλων των ενεργειών που μπορούν να οδηγήσουν σε μια δυνατή, ανταγωνιστική και βιώσιμη κυπριακή οικονομία.

Τάκης Κληρίδης,

Πρόεδρος Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου

1. Εισαγωγή

Η παρούσα Έκθεση αφορά τη δραστηριότητα του Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου για το έτος 2018 και, συγκεκριμένα, για το 2^ο εξάμηνο του 2018, μετά τη σύσταση του Συμβουλίου τον Ιούνιο του 2018, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Στην Έκθεση γίνεται αναφορά και στην πρώτη επίσημη Σύσταση Πολιτικής του Συμβουλίου προς την κυπριακή Κυβέρνηση, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2019, στη βάση ωστόσο των εργασιών και σχετικής ανάλυσης από το Συμβούλιο κατά το 2018.

Κατά το σύντομο αυτό χρονικό διάστημα λειτουργίας του, το Συμβούλιο πραγματοποίησε αριθμό συνεδριών σε μηνιαία βάση, αλλά και συναντήσεων με βασικούς φορείς της κυπριακής οικονομίας, καθορίζοντας μια σειρά θεμάτων προτεραιότητας στα οποία επικεντρώνονται οι μέχρι στιγμής εργασίες του Συμβουλίου.

Σημαντικότερη πρόοδος των εργασιών του Συμβουλίου, όπως αυτό αναλύεται στην Ενότητα 3 παρακάτω της παρούσας Έκθεσης, επιτεύχθηκε κατά το 2018 στα ακόλουθα θέματα:

- Υποβολή αιτήματος στήριξης, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της κυπριακής Κυβέρνησης, προς την Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (SRSS) της ΕΕ για την εκπόνηση μίας **Μακροχρόνιας Στρατηγικής για την Κυπριακή Οικονομία**.
- Ετοιμασία της **1^{ης} επίσημης Σύστασης Πολιτικής του Συμβουλίου προς την Κυβέρνηση** αναφορικά με το Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα και το ευρύτερο πλαίσιο επενδύσεων στην Κύπρο.
- Συμβολή στη διαμόρφωση της **1^{ης} Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας για την Κύπρο**.
- **Διάλογος και δικτύωση** με άλλους φορείς τόσο στην Κύπρο όσο και σε επίπεδο ΕΕ.

Αναφορικά με τη δομή της παρούσας έκθεσης, η **Ενότητα 2** πιο κάτω περιλαμβάνει βασική πληροφόρηση ως προς τη σύσταση, το ρόλο, τις αρμοδιότητες και τους στόχους, καθώς και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας του Συμβουλίου. Στην **Ενότητα 3** παρουσιάζονται οι κύριες εργασίες του Συμβουλίου κατά το προηγούμενο έτος και η σχετική πρόοδος.

Η Έκθεση περιλαμβάνει επίσης τα ακόλουθα 3 Παραρτήματα:

Παράρτημα 1 - 1η Σύσταση Πολιτικής Συμβουλίου προς την Κυβέρνηση (Ιαν. 2019).

Παράρτημα 2 - Πρόγραμμα Συνεδριών και Επίσημων Συναντήσεων του Συμβουλίου για το 2018.

Παράρτημα 3 - Αρμόδιες υπο-επιτροπές Συμβουλίου για επιλεγμένους τομείς/θέματα προτεραιότητας.

2. Το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου

Σύσταση και ρόλος του Συμβουλίου

Το **Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου** συστάθηκε με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (ΥΣ) με αρ. 85.108 της 13^{ης} Ιουνίου 2018.

Η δημιουργία του Συμβουλίου ανταποκρίνεται στην ανάγκη για συστηματική παρακολούθηση και ανάλυση των οικονομικών εξελίξεων καθώς και για ανεξάρτητη αξιολόγηση και επαναπροσδιορισμό των πολιτικών του κράτους, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο, στοχεύοντας στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και των προοπτικών ανάπτυξης της οικονομίας (εθνικό πλαίσιο). Παράλληλα, με τη δημιουργία του Συμβουλίου, η Κύπρος ανταποκρίθηκε και στη [Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) για δημιουργία εθνικών συμβουλίων παραγωγικότητας στα κράτη μέλη της ευρωζώνης (ευρωπαϊκή διάσταση).

Σύνθεση του Συμβουλίου

Το Συμβούλιο απαρτίζεται από 9 μέλη, οι οποίοι προέρχονται κυρίως από τον ιδιωτικό τομέα και συγκεκριμένα από την επιχειρηματική και ακαδημαϊκή κοινότητα. Στο Συμβούλιο συμμετέχει και 1 μέλος από το δημόσιο τομέα (Υπουργείο Οικονομικών).

Η σύνθεση του Συμβουλίου κατά το 2018 ήταν η ακόλουθη:

♦ Κληρίδης Τάκης	–	Πρόεδρος
♦ Αναστασίου Τάσος	–	Μέλος
♦ Ανδρέου Έλενα	–	Μέλος
♦ Ασιώτης Ανδρέας	–	Μέλος
♦ Κοιτάζος Γιώργος	–	Μέλος
♦ Παντελή Γιώργος	–	Μέλος
♦ Παπαγεωργίου Χαράλαμπος	–	Μέλος
♦ Φωτιάδης Παύλος	–	Μέλος
♦ Ψαράς Ανδρέας	–	Μέλος

Στόχος και αρμοδιότητες του Συμβουλίου

Στόχος του Συμβουλίου είναι να συμβάλει ουσιαστικά στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, με απώτερο στόχο την **προαγωγή της σταθερής και βιώσιμης ανάπτυξης**, με την παροχή συστάσεων προς την Κυβέρνηση (Υπουργό Οικονομικών) για τη λήψη μεταρρυθμιστικών και άλλων μέτρων πολιτικής. Η δράση και οι ενέργειες του

Συμβουλίου κινούνται στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που του έχουν ανατεθεί με την πιο πάνω Απόφαση του ΥΣ, που είναι οι ακόλουθες:

- ♦ Παρακολούθηση της εξέλιξης της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας της οικονομίας καθώς και των παραγόντων που τις επηρεάζουν σε συστηματική βάση, μέσω της εξέτασης ενός ευρέος φάσματος διεθνώς αναγνωρισμένων ποιοτικών και ποσοτικών δεικτών και συγκριτικής αξιολόγησης σε σχέση με τις χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις διεθνώς καθώς και με ανταγωνιστικές χώρες, με στόχο να εξαχθούν συμπεράσματα αναφορικά με τις προβληματικές πτυχές.
- ♦ Διάγνωση των αδυναμιών και υποβολή προτάσεων για μεταρρυθμίσεις σε τομείς προτεραιότητας και για συγκεκριμένα μέτρα πολιτικής προς αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγικότητα και την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης.
- ♦ Ετοιμασία ετήσιας Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας, η οποία θα υποβάλλεται στον Υπουργό Οικονομικών και θα δημοσιοποιείται. Η Έκθεση Ανταγωνιστικότητας θα αποτελεί το κύριο αναλυτικό εργαλείο του Συμβουλίου και θα περιλαμβάνει:
 - α. συγκριτική αξιολόγηση της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας της κυπριακής οικονομίας διεθνώς και έναντι επιλεγμένων χωρών,
 - β. συμπεράσματα σχετικά με προβληματικές πτυχές και τους παράγοντες που τις επηρεάζουν, και
 - γ. εντοπισμό των τομέων προτεραιότητας για τους οποίους απαιτείται η λήψη μέτρων πολιτικής για αντιμετώπιση των προκλήσεων που έχουν εντοπιστεί.
- ♦ Ετοιμασία επιπρόσθετων εκθέσεων, όπου αυτό απαιτείται, αναφορικά με συγκεκριμένες πτυχές της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας οι οποίες θα θεωρηθούν προβληματικές από το Συμβούλιο, και για τις οποίες θα παρέχονται συγκεκριμένες εισηγήσεις για βελτίωση μέσω της λήψης συγκεκριμένων πρακτικών μέτρων.
- ♦ Ετοιμασία Ετήσιας Έκθεσης αναφορικά με τις εργασίες του Συμβουλίου.
- ♦ Διεξαγωγή διαλόγου με τους οργανωμένους φορείς του ιδιωτικού τομέα σε θέματα που άπτονται της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας.
- ♦ Συνεργασία με αντίστοιχα Συμβούλια άλλων κρατών μελών της ΕΕ καθώς και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για σκοπούς ανταλλαγής απόψεων και βέλτιστων πρακτικών.

Τρόπος λειτουργίας και οργάνωση εργασιών του Συμβουλίου

Διαφάνεια – Δημοσιοποίηση – Ιστοσελίδα Συμβουλίου

Το Συμβούλιο, ανταποκρινόμενο στο ρόλο και τις αρμοδιότητες που του έχουν ανατεθεί, οργανώνει και διεκπεραιώνει τις εργασίες του σε συνθήκες πλήρους διαφάνειας.

Στα πλαίσια αυτά, το Συμβούλιο μεριμνά για τη συστηματική ενημέρωση του κοινού και όλων των ενδιαφερόμενων φορέων γύρω από τις εργασίες, τα συμπεράσματα και τις συστάσεις του, μέσω δημοσιεύσεων στην ιστοσελίδα του (www.ecompet.cy) αλλά και μέσω ανακοινώσεων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Η λογοδοσία του Συμβουλίου διασφαλίζεται, μεταξύ άλλων,

μέσω της ετοιμασίας και δημοσίευσης της παρούσας Έκθεσης, ενώ οι συστάσεις πολιτικής που διαμορφώνει δημοσιεύονται παράλληλα με την υποβολή τους προς την Κυβέρνηση.

Τα πιο πάνω συμβάλλουν και στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας του Συμβουλίου, όπως προνοεί η Ευρωπαϊκή Σύσταση για τα εθνικά συμβούλια παραγωγικότητας.

Συνεδρίες και συναντήσεις Συμβουλίου

Το Συμβούλιο συνέρχεται σε τακτά διαστήματα, ενώ προβαίνει πρόσθετα σε συναντήσεις και διαβουλεύσεις με αρμόδιους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, σε όλους τους τομείς που άπτονται της ανταγωνιστικότητας και οικονομικής ανάπτυξης. Βάσει της Απόφασης του ΥΣ για την σύσταση του Συμβουλίου, αυτό δύναται να καλεί εκπροσώπους των εν λόγω φορέων για συμμετοχή στις εργασίες του Συμβουλίου με συμβουλευτική ιδιότητα.

Σημειώνεται ότι, βάσει της προαναφερθείσας Απόφασης του ΥΣ, τα μέλη του Συμβουλίου έχουν διοριστεί σε προσωπική βάση και ως εκ τούτου δεν μπορούν να ορίζουν εκπροσώπους τους στις συνεδρίες ή συναντήσεις του Συμβουλίου, σε περίπτωση απουσίας τους.

Ομάδες Εργασίας και χρηματοδότηση μελετών

Για την αποτελεσματική λειτουργία του Συμβουλίου δύναται, όταν κρίνεται σκόπιμο, να συστήνονται Ομάδες Εργασίας με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων από τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα που θα συμβάλλουν στην εις βάθος ανάλυση συγκεκριμένων θεμάτων που επιλέγονται από το Συμβούλιο και στη διαμόρφωση των κατάλληλων συστάσεων πολιτικής για ενίσχυση της ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας επιλεγμένων τομέων προτεραιότητας αλλά και της οικονομίας στο σύνολό της.

Το Συμβούλιο μπορεί να μισθώνει υπηρεσίες εμπειρογνομόνων, για τη διεξαγωγή μελετών, με πόρους που βάσει της απόφασης του ΥΣ παρέχονται από τον κρατικό προϋπολογισμό για την αποτελεσματική λειτουργία του, καθώς και να αιτείται σχετικής χρηματοδότησης και τεχνικής βοήθειας από την Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (SRSS) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Γραμματεία Συμβουλίου

Την οργάνωση και λειτουργία του Συμβουλίου στηρίζει η *Διεύθυνση Ανταγωνιστικότητας και Ανάπτυξης* της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης (ΓΔ ΕΠΣΑ), εκτελώντας χρέη Γραμματείας του Συμβουλίου βάσει της πιο πάνω απόφασης του ΥΣ.

Η Γραμματεία έχει την ευθύνη της οργάνωσης των συνεδριών και συναντήσεων του Συμβουλίου, της λειτουργίας της ιστοσελίδας του Συμβουλίου και του κοινού διαδικτυακού χώρου συνεργασίας των Μελών, της διευκόλυνσης της συλλογής των απαραίτητων

πληροφοριών/στατιστικών στοιχείων από τις Υπηρεσίες του κράτους και γενικότερα της στήριξης του έργου του Συμβουλίου.

3. Κύριες Δραστηριότητες του Συμβουλίου κατά το 2018

Συνεδρίες Συμβουλίου

Κατά το 2018 το Συμβούλιο πραγματοποίησε 6 Συνεδρίες, σε μηνιαία δηλαδή βάση από την σύστασή του (η απόφαση του ΥΣ προνοεί ότι το Συμβούλιο θα συνέρχεται τουλάχιστον σε διμηνιαία βάση). Ο Πρόεδρος και τα Μέλη δεν λαμβάνουν καμία αμοιβή για τη διεκπεραίωση των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί, περιλαμβανομένης της συμμετοχής τους τόσο στις συνεδρίες όσο και σε συναντήσεις του Συμβουλίου με άλλους φορείς.

Ορισμένα από τα κύρια θέματα συζήτησης κατά τις πιο πάνω συνεδρίες του Συμβουλίου ήταν τα εξής:

- ♦ Καθορισμός πεδίου εργασιών / θεματολογίου Συμβουλίου.
- ♦ Καθορισμός προτεραιοτήτων και δημιουργία αρμόδιων υπο-επιτροπών.
- ♦ Παρακολούθηση της προόδου εργασιών των υπο-επιτροπών.
- ♦ Συζήτηση επί θεμάτων επικαιρότητας που αφορούν σημαντικούς τομείς / πτυχές της κυπριακής οικονομίας.
- ♦ Συμμετοχή στη διαμόρφωση της 1^{ης} Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας για την Κύπρο.
- ♦ Διαμόρφωση πρότασης προς την Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (SRSS) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για στήριξη του έργου Εκπόνησης Μακροχρόνιας Οικονομικής Στρατηγικής για την Κύπρο.
- ♦ Δείκτες και διεθνή πλαίσια συγκριτικής αξιολόγησης της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας.
- ♦ Συναντήσεις με εμπλεκόμενους φορείς και αρμόδιες Υπηρεσίες.
- ♦ Ευρωπαϊκός ρόλος Συμβουλίου / συμβολή στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο
- ♦ Θέματα οργάνωσης λειτουργίας του Συμβουλίου (δημιουργία ιστοσελίδας και κοινού διαδικτυακού χώρου συνεργασίας Μελών¹, ανάπτυξη λογοτύπου κοκ).

Στο [Παράρτημα II](#) παρατίθεται πίνακας με τις συνεδρίες του Συμβουλίου για το 2018. Στο Παράρτημα περιλαμβάνεται και ενδεικτικό πρόγραμμα συνεδριών για το 1^ο εξάμηνο του 2019, όπως έχει προκαταρκτικά καθοριστεί από το Συμβούλιο.

¹ Και τα δύο αυτά εργαλεία (ιστοσελίδα Συμβουλίου και SharePoint Μελών) αναπτύχθηκαν για λογαριασμό του Συμβουλίου, κατά το 2018, από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) του Υπουργείου Οικονομικών.

Συναντήσεις με εμπλεκόμενους φορείς

Κατά το 2^ο εξάμηνο του 2018, το Συμβούλιο πραγματοποίησε σειρά επαφών με εκπροσώπους οργανωμένων συνόλων και άλλων φορέων του ιδιωτικού και ευρύτερου δημόσιου τομέα, στοχεύοντας στον ουσιαστικό διάλογο και συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς οι οποίοι με την εμπειρογνωμοσύνη τους μπορούν να συμβάλουν στον εντοπισμό των σημαντικότερων προκλήσεων της οικονομίας και συμβολή στη διαμόρφωση ολοκληρωμένων και τεκμηριωμένων συστάσεων πολιτικής και μέτρων για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και των επιδόσεων της κυπριακής οικονομίας.

Συγκεκριμένα, μέχρι σήμερα, το Συμβούλιο πραγματοποίησε συναντήσεις με οργανισμούς όπως η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ), ο Σύνδεσμος Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ), ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων (Invest Cyprus / CIPA), το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου, το Δημοσιονομικό Συμβούλιο και το Κυπριακό Ναυτιλιακό Επιμελητήριο.

Πρόσθετα, τα Μέλη του Συμβουλίου πραγματοποιούν κατά καιρούς και άτυπες συναντήσεις με εμπλεκόμενους φορείς ή και αρμόδιες Δημόσιες Αρχές, στα πλαίσια των επιμέρους εργασιών και αναλύσεων τους για τους σκοπούς του Συμβουλίου.

Πέραν των συναντήσεων με εθνικούς φορείς, τα Μέλη του Συμβουλίου συναντήθηκαν τον Οκτώβριο του 2018 με εκπροσώπους τόσο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), στα πλαίσια αποστολής του ΔΝΤ στην Κύπρο για σκοπούς του μεταμνημονιακού ελέγχου, όσο και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατά τη διάρκεια αποστολής της στην Κύπρο για σκοπούς αξιολόγησης της προόδου υλοποίησης του μεταρρυθμιστικού προγράμματος της χώρας, στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Στον πίνακα του [Παραρτήματος II](#) καταγράφονται και ημερολογιακά οι επίσημες συναντήσεις που πραγματοποίησε το Συμβούλιο κατά το 2018.

Καθορισμός θεμάτων προτεραιότητας και σύσταση υπο-επιτροπών Συμβουλίου

Για σκοπούς πιο αποτελεσματικής λειτουργίας, οι εργασίες του Συμβουλίου επικεντρώνονται κατά κύριο λόγο σε συγκεκριμένους τομείς ή και θέματα προτεραιότητας, όπως έχουν προσδιοριστεί από τα Μέλη στη βάση των μεταξύ τους συζητήσεων καθώς και των διαβουλεύσεων με εμπλεκόμενους φορείς. Οι εργασίες του Συμβουλίου δεν περιορίζονται φυσικά μόνο σε αυτά τα θέματα εφόσον, κατά περίπτωση, ασχολείται και με άλλα σημαντικά θέματα επικαιρότητας που άπτονται της ανταγωνιστικότητας και της οικονομίας ευρύτερα.

Εντός του 2018 δημιουργήθηκαν 10 υπο-επιτροπές εντός του Συμβουλίου, οι οποίες μελετούν τα επιλεγμένα θέματα και ετοιμάζουν προτάσεις, για συζήτηση και υιοθέτηση από την

ολομέλεια του Συμβουλίου, ώστε να διαμορφωθούν και να υποβληθούν συγκεκριμένες συστάσεις πολιτικής προς την Κυβέρνηση..

Τα θέματα/τομείς προτεραιότητας στα οποία επικεντρώνονται οι εργασίες των υφιστάμενων υπο-επιτροπών είναι τα ακόλουθα:

1. **Μακροχρόνια Στρατηγική για την Κυπριακή Οικονομία.**
2. **Εκθέσεις Ανταγωνιστικότητας.**
3. **Κυπριακό Πρόγραμμα Επενδύσεων / Σχέδιο Πολιτογράφησης Επενδυτών.**
4. **Τομέας ακινήτων – θέματα ενοικιοστασίου.**
5. **Τομέας ακινήτων – δείκτης τιμών βάσει συναλλαγών.**
6. **Φορολογική μεταρρύθμιση.**
7. **Εναλλακτική Χρηματοδότηση, Επενδυτικά Ταμεία.**
8. **Ψηφιακή τεχνολογία - μετασχηματισμός.**
9. **Γεωργία.**
10. **Εκπαίδευση.**

Στο [Παράρτημα III](#) παρατίθεται πίνακας με τη σύνθεση των πιο πάνω υπο-επιτροπών Η πρόοδος των εργασιών των υπο-επιτροπών παρακολουθείται συστηματικά από το Συμβούλιο. Κατά το 2018, τη μεγαλύτερη πρόοδο εργασιών, περιλαμβανομένης της παρουσίασης ολοκληρωμένων προτάσεων για συζήτηση στο Συμβούλιο, κατέγραψαν τα ακόλουθα θέματα:

- ♦ **Μακροχρόνια Στρατηγική για την Κυπριακή Οικονομία** – περισσότερες πληροφορίες και στοιχεία προόδου στη σχετική ειδική ενότητα πιο κάτω
- ♦ **Σχέδιο πολιτογράφησης επενδυτών** - διαμόρφωση και υποβολή² της 1^{ης} **Σύστασης Συμβουλίου προς την Κυβέρνηση** (βλ. σχετική ειδική ενότητα πιο κάτω και [Παράρτημα I](#))
- ♦ **Τομέας ακινήτων / θέματα ενοικιοστασίου** - η (υπό διαμόρφωση) σύσταση πολιτικής για τον υπο-τομέα του ενοικιοστασίου εντάσσεται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο εισηγήσεων του Συμβουλίου, για ένα σύνολο σημαντικών στρεβλώσεων που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα της κυπριακής οικονομίας
- ♦ **Εκθέσεις Ανταγωνιστικότητας** – διαμόρφωση της 1^{ης} Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας για την Κύπρο (βλ. σχετική ειδική ενότητα πιο κάτω)

Στα υπόλοιπα θέματα βρίσκονται επίσης υπό διαμόρφωση σχετικές προτάσεις από τις αρμόδιες υπο-επιτροπές του Συμβουλίου. Στα πλαίσια ετοιμασίας των προτάσεών τους, τα Μέλη των υπο-επιτροπών πραγματοποίησαν άτυπες επαφές για συλλογή πληροφόρησης και ανταλλαγή απόψεων με εκπροσώπους αρμόδιων Υπηρεσιών του ευρύτερου δημόσιου τομέα (π.χ. Υπ. Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Υπ. Οικονομικών, Κεντρική Τράπεζα) καθώς και άλλους εμπλεκόμενους φορείς (π.χ. ΣΕΛΚ). Συμμετείχαν πρόσθετα σε

² Η πρόταση του Συμβουλίου που αφορά στον τομέα των επενδύσεων και εστιάζεται στο Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα, διαμορφώθηκε σε μεγάλο βαθμό κατά τη διάρκεια του 2018. Η επίσημη σύσταση του Συμβουλίου υποβλήθηκε στην Κυβέρνηση στις 30 Ιανουαρίου 2019

ειδικές για τα θέματά τους εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν από φορείς του δημόσιου ή/και ιδιωτικού τομέα (π.χ. Εκδήλωση για την παρουσίαση της έκδοσης “Επενδύσεις στην Κύπρο: Πλεονεκτήματα και Διαδικασίες» του Γραφείου Προέδρου Βουλής των Αντιπροσώπων – Οκτ 2018, Συνέδριο για Ψηφιακό Μετασχηματισμό στην Κύπρο - Νοε 2018).

Συμμετοχή σε συνέδρια της ΕΕ και δικτύωση με Συμβούλια άλλων κρατών-μελών

Κατά το 2018, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου συμμετείχε στο Συνέδριο των Εθνικών Συμβουλίων Παραγωγικότητας (ΕΣΠ) καθώς και στο Ετήσιο Συνέδριο Έρευνας (Annual Research Conference - ARC), τα οποία πραγματοποίησε η Ευρωπαϊκή επιτροπή στις Βρυξέλλες στις 19 και 20 Νοεμβρίου 2018.

Στο συνέδριο των ΕΣΠ του Νοεμβρίου 2018 συμμετείχαν εκπρόσωποι 15 Εθνικών Συμβουλίων, τα οποία δημιουργήθηκαν σε ισάριθμα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, βάσει της προαναφερθείσας Ευρωπαϊκής Σύστασης (νέα ή στα πλαίσια υφιστάμενων Εθνικών Συμβουλίων), τα οποία είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις αλλά και να ενημερωθούν για σημαντικές εξελίξεις σε θέματα παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας, τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και διεθνώς.

Πέραν της συμμετοχής του στο πιο πάνω συνέδριο και των επαφών του με τους εκπροσώπους όλων των εθνικών συμβουλίων που συμμετείχαν σε αυτό, ο Πρόεδρος, συνοδευόμενος από μέλη της Γραμματείας (ΓΔ ΕΠΣΑ), πραγματοποίησε επίσης δύο διμερείς συναντήσεις στις 19 Νοεμβρίου 2019, στις Βρυξέλλες, με εκπροσώπους των αντίστοιχων Συμβουλίων της Ιρλανδίας (IE National Competitiveness Council) και της Δανίας (Danish Economic Councils) για αλληλοενημέρωση όσον αφορά το πεδίο εργασιών και τρόπο λειτουργίας των Συμβουλίων.

Πληροφόρηση για όλα τα εθνικά συμβούλια παρέχεται στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/national-productivity-boards_en) καθώς και στην ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που ετοιμάστηκε με τις συνεισφορές των κρατών μελών. Στόχος της Έκθεσης αυτής είναι η αξιολόγηση της μέχρι σήμερα αποτελεσματικότητας της εφαρμογής της Οδηγίας για τα Εθνικά Συμβούλια Παραγωγικότητας, αλλά και της ενδεχόμενης ανάγκης τροποποίησης/ενίσχυσης των προνοιών της εν λόγω Οδηγίας ώστε να διασφαλίζεται η επίτευξη των στόχων της για ενίσχυση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας στα κράτη μέλη της ευρωζώνης.

Μακροχρόνια Στρατηγική για την Κυπριακή Οικονομία (Υποβολή Πρότασης στήριξης από ΕΕ)

Μία από τις σημαντικότερες ενέργειες στις οποίες προέβηκε το Συμβούλιο κατά το 2018, αφορά στην ετοιμασία και υποβολή πρότασης προς την Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών

Μεταρρυθμίσεων (SRSS) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για στήριξη του έργου εκπόνησης μίας ολοκληρωμένης Μακροπρόθεσμης Οικονομικής Στρατηγικής για την Κυπριακή Οικονομία.

Η απουσία ενός μακροπρόθεσμου στρατηγικού οράματος λειτουργεί ανασταλτικά ως προς την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή των αναπτυξιακών πολιτικών, όπως διαπίστωσαν τα Μέλη του Συμβουλίου κατά τις πρώτες τους μόλις συναντήσεις αλλά και από τις επαφές τους με βασικούς φορείς της κυπριακής οικονομίας.

Μετά από σχετική εισήγηση του Συμβουλίου προς τον Υπουργό Οικονομικών, τον Οκτώβριο του 2018, η εν λόγω πρόταση συμπεριλήφθηκε στην επίσημη λίστα αιτημάτων προς την SRSS, για την εξασφάλιση χρηματοδότησης και τεχνικής υποστήριξης εντός του 2019, ως προς την υλοποίηση μίας σειράς έργων υψηλής προτεραιότητας, τα οποία ανταποκρίνονται στις βασικές μεταρρυθμιστικές και αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας. Κατόπιν αξιολόγησης του συνόλου των προτάσεων που υποβλήθηκαν, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την πρόταση του Συμβουλίου, με τίτλο «Μακροπρόθεσμη Οικονομική Στρατηγική για την Κύπρο – στοχεύοντας σε βιώσιμη ανάπτυξη και διεθνή ανταγωνιστικότητα» τον Φεβρουάριο 2019. Στο παρόν στάδιο, βρίσκονται υπό διαμόρφωση οι Όροι Εντολής που απαιτούνται για ανάθεση του έργου μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας. Οι τελικοί Όροι Εντολής θα πρέπει να εγκριθούν από την SRSS, η οποία θα προχωρήσει σε σχετική πρόσκληση, αξιολόγηση των προτάσεων που θα υποβληθούν και ανάθεση του έργου. Η υλοποίηση του έργου αναμένεται να αρχίσει γύρω στα τέλη του 1^{ου} εξαμήνου του 2019.

Βασική επιδίωξη του έργου αυτού είναι η διαμόρφωση μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής και ενός νέου μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης που θα μπορούν να οδηγήσουν στην επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης και στην ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας. Θα παρέχονται οι απαιτούμενες στρατηγικές κατευθύνσεις αλλά και οι προϋποθέσεις, για στοχευμένη και αποτελεσματική εφαρμογή των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών πολιτικών της χώρας για τα επόμενα 10-15 χρόνια. Σε αυτό αναμένεται να συμβάλει η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, των αδυναμιών και προοπτικών της κυπριακής οικονομίας αλλά και των παγκόσμιων οικονομικών τάσεων, καθώς και η αναγνώριση των κύριων τομέων, υφιστάμενων ή και νέων, όπου η χώρα μπορεί να αναπτύξει περαιτέρω συγκριτικά / ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, καθιστώντας τους έτσι βασικούς μοχλούς για μακροπρόθεσμη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη.

Στα παραδοτέα του έργου περιλαμβάνονται η διαμόρφωση μίας Μακροχρόνιας Στρατηγικής Οικονομικής Ανάπτυξης, η ετοιμασία ενός Σχεδίου Δράσης με τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν, για την υλοποίηση της στρατηγικής, καθώς και η διαμόρφωση της κατάλληλης Επικοινωνιακής Πολιτικής που θα δώσει την απαραίτητη ώθηση και δυναμική στη νέα στρατηγική, τόσο στο στάδιο διαμόρφωσής της όσο και στο στάδιο υλοποίησής της, μέσα από την ενεργό συμμετοχή αλλά και δέσμευση των εμπλεκόμενων φορέων. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 1^{ου} εξαμήνου του 2021, ενώ τα πρώτα παραδοτέα, περιλαμβανομένων των στρατηγικών κατευθύνσεων οικονομικής πολιτικής, αναμένεται να είναι έτοιμα εντός του 1^{ου} εξαμήνου του 2020. Η νέα Στρατηγική που θα προκύψει από την ολοκλήρωση του πιο πάνω

έργου θα αποτελέσει μία από τις σημαντικότερες συστάσεις του Συμβουλίου προς την Κυβέρνηση.

Διαμόρφωση 1ης Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας για την Κύπρο

Η ετοιμασία της πρώτης ετήσιας Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας για την Κύπρο έχει ανατεθεί από την Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (SRSS) στην ολλανδική εταιρεία παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών ECORYS, κατόπιν σχετικού αιτήματος της Κυπριακής Κυβέρνησης και, συγκεκριμένα της ΓΔ ΕΠΣΑ, προς την SRSS, το 2017.

Η ετοιμασία της πρώτης Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας άρχισε τον Ιανουάριο του 2018 και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 1^{ου} τριμήνου του 2019. Η έκθεση περιλαμβάνει μία ολοκληρωμένη επισκόπηση των επιδόσεων της κυπριακής οικονομίας όσον αφορά την ανταγωνιστικότητά της, με έμφαση στους παράγοντες που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα, αλλά και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, τις αδυναμίες αλλά και τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η οικονομία, περιλαμβανομένων και ορισμένων συστάσεων για αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων και προκλήσεων. Η έκθεση αξιολογεί τις επιδόσεις της κυπριακής οικονομίας τόσο συνολικά όσο και σε επιλεγμένες πτυχές, στη βάση διεθνών δεικτών συγκριτικής αξιολόγησης (π.χ. WEF Global Competitiveness Report, WB Doing Business Rankings), αλλά και μεγάλου αριθμού δεικτών που αντανακλούν επί μέρους πτυχές της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Εξετάζονται συνολικά γύρω στους 150 δείκτες, κάνοντας σύγκριση με τις αντίστοιχες επιδόσεις άλλων (επιλεγμένων) οικονομιών, τον μέσο όρο της ΕΕ καθώς και τις αντίστοιχες επιδόσεις προηγούμενων ετών. Απώτερος στόχος της αποτύπωσης των δεδομένων είναι ο εντοπισμός των μεγαλύτερων προκλήσεων και η ιεράρχηση μεταρρυθμιστικών μέτρων για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Με τη σύστασή του, τον Ιούνιο του 2018, το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου έχει αναλάβει την ευθύνη για την ετοιμασία των ετήσιων Εκθέσεων Ανταγωνιστικότητας για την Κύπρο. Στα πλαίσια αυτά, το Συμβούλιο παρακολουθεί την ετοιμασία της Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας της Κύπρου και για το 2018, συμβάλλοντας με σχόλια και εισηγήσεις στη διαμόρφωση του τελικού κειμένου. Τον Δεκέμβριο του 2018 πραγματοποιήθηκε στην Κύπρο συνάντηση του Συμβουλίου με τους εμπειρογνώμονες μελετητές (ομάδα ECORYS) που ετοιμάζουν την έκθεση του 2018, οι οποίοι παρουσίασαν στο Συμβούλιο το τελικό προσχέδιο της έκθεσης και κατέγραψαν τα σχόλια και τις εισηγήσεις των Μελών, οι οποίες θα ληφθούν υπόψη στη διαμόρφωση του τελικού παραδοτέου.

Πρόσθετα με τα πιο πάνω, το Συμβούλιο βρίσκεται σε επαφή με εκπροσώπους του Διεθνούς Οικονομικού Φόρουμ (WEF), στο οποίο έχει υποβληθεί αίτημα κατά το 2018 για πραγματοποίηση επίσκεψης και παρουσίασης της Διεθνούς Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας στην Κύπρο (μεθοδολογία, βασικές προκλήσεις, αξιολόγηση Κυπριακής Οικονομίας κλπ). Σε περίπτωση θετικής απάντησης από το WEF, όπως εκτιμάται προκαταρκτικά, η εν λόγω επίσκεψη αναμένεται να πραγματοποιηθεί περί τα μέσα του 2019.

1^η Σύσταση Πολιτικής Συμβουλίου προς την Κυβέρνηση

Η πρώτη επίσημη Σύσταση Πολιτικής του Συμβουλίου, διαμορφώθηκε στα πλαίσια των εργασιών του Συμβουλίου κατά το 2018 ενώ οριστικοποιήθηκε και υποβλήθηκε προς την Κυβέρνηση στις 30 Ιανουαρίου 2019, παράλληλα με τη δημοσίευσή της στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Η Σύσταση αφορά στον επενδυτικό τομέα και στοχεύει στην ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω της προώθησης παραγωγικών επενδύσεων. Πιο συγκεκριμένα, η Σύσταση έχει διαμορφωθεί στη βάση μίας σειράς πρακτικών εισηγήσεων στις οποίες έχει καταλήξει το Συμβούλιο, μελετώντας το ισχύον επενδυτικό πλαίσιο στην Κύπρο, περιλαμβανομένου του υφιστάμενου Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος (Σχέδιο Πολιτογράφησης Επενδυτών). Στην τελική διαμόρφωση της Σύστασης του Συμβουλίου έχει ληφθεί υπόψη και η έκθεση αξιολόγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα συστήματα χορήγησης ιθαγένειας και άδειας διαμονής σε επενδυτές στην ΕΕ³.

Στην Σύστασή του, το Συμβούλιο αναγνωρίζει τα μέχρι σήμερα οφέλη για την κυπριακή οικονομία από την εφαρμογή του Επενδυτικού Προγράμματος, καλώντας ωστόσο την Κυβέρνηση να κατευθύνει μέρος των εσόδων του Προγράμματος σε παραγωγικές επενδύσεις με μακροπρόθεσμα οφέλη για την κυπριακή οικονομία. Στις εισηγήσεις του Συμβουλίου περιλαμβάνεται η σύσταση ενός Ειδικού Ταμείου μέσω του οποίου τα έσοδα αυτά θα μπορούσαν να διοχετευτούν, με στοχευμένες επενδύσεις, σε τομείς αιχμής έρευνας, καινοτομίας και ανάπτυξης που μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, καθώς και σε επενδύσεις με μακροχρόνιο αναπτυξιακό χαρακτήρα, όπως για παράδειγμα στους τομείς της εκπαίδευσης, της υγείας, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης. Επισημαίνεται παράλληλα η ανάγκη διασφάλισης της ορθής εφαρμογής του Κυπριακού Προγράμματος Επενδύσεων μέσα από την εφαρμογή ελέγχων δέουσας επιμέλειας, ώστε να διασφαλίζεται η φήμη αλλά και η αποτελεσματικότητα του Προγράμματος.

Σε ότι αφορά το ευρύτερο πλαίσιο επενδύσεων στην Κύπρο, το Συμβούλιο προτείνει μεταξύ άλλων τη δημιουργία One-Stop-Shop για αδειοδοτήσεις με απλοποιημένες ηλεκτρονικές διαδικασίες, την διευκόλυνση της πρόσβασης σε εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό, τη σύνδεση των δυνητικών επενδυτών με πανεπιστήμια και επαγγελματικά δίκτυα, καθώς και την περαιτέρω προώθηση οικονομικών και φορολογικών κινήτρων για τη συνεχή προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Σημαντική και η ενίσχυση των προσπαθειών για προσέλκυση ξένων εταιρειών για εγκαθίδρυση στην Κύπρο των κεντρικών ή περιφερειακών τους γραφείων, που, πέραν των άλλων οικονομικών οφελών, θα μπορούσαν να συμβάλουν στη δημιουργία νέων υψηλού επιπέδου θέσεων εργασίας.

3

[http://www.ecompet.cy/ecompet/ecompet.nsf/all/0CCD0F0895DE9F8BC22583930025D9C8/\\$file/com_2_019_12_final_report.pdf?openelement](http://www.ecompet.cy/ecompet/ecompet.nsf/all/0CCD0F0895DE9F8BC22583930025D9C8/$file/com_2_019_12_final_report.pdf?openelement)

Ολόκληρη η πρόταση του Συμβουλίου παρατίθεται στο [Παράρτημα Ι](#) της παρούσας έκθεσης ενώ βρίσκεται αναρτημένη και στην ιστοσελίδα του Συμβουλίου⁴.

4

[http://www.ecompet.cy/ecompet/ecompet.nsf/all/430F52400F44EC06C22583920030E533/\\$file/Πρόταση_η_Συμβουλίου_30Ιαν2019.pdf?openelement](http://www.ecompet.cy/ecompet/ecompet.nsf/all/430F52400F44EC06C22583920030E533/$file/Πρόταση_η_Συμβουλίου_30Ιαν2019.pdf?openelement)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

1^η Σύσταση Πολιτικής Συμβουλίου προς την Κυβέρνηση, 30 Ιανουαρίου 2019

Κυπριακή Οικονομία: Βιώσιμη Ανάπτυξη μέσω Παραγωγικών Επενδύσεων

Η κυπριακή οικονομία έχει επιτύχει εντυπωσιακή ανάκαμψη μετά την οικονομική κρίση του 2013 καθώς συνέχισε να ενισχύεται για δεκαπέντε συνεχόμενα τρίμηνα. Η οικονομική ανάκαμψη επιταχύνθηκε το 2017, με το πραγματικό ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 4,2% σε ετήσια βάση. Κατά τους πρώτους εννέα μήνες του 2018, το πραγματικό ΑΕΠ της Κύπρου αυξήθηκε κατά 3,9% σε ετήσια βάση. Η ανάκαμψη είναι ευρείας βάσεως και έχει συμβάλει στην αύξηση της απασχόλησης σχεδόν σε όλους τους τομείς.

Ενώ η κατανάλωση συνέχισε να αποτελεί βασικό παράγοντα της ανάκαμψης, έχει ανακάμψει επίσης η ζήτηση για επενδύσεις, κυρίως για μεγάλα κατασκευαστικά έργα και έργα υποδομής. Το ευνοϊκό μακροοικονομικό περιβάλλον υποστηρίχθηκε από τη συνεχιζόμενη ισχυρή δημοσιονομική επίδοση με θετικές επιπτώσεις στη διατηρησιμότητα του χρέους, τη μείωση των εξωτερικών ανισορροπιών και των θετικών εξελίξεων στον τραπεζικό τομέα, παρά τις συνεχιζόμενες προκλήσεις. Τα θετικά αποτελέσματα αποτυπώνονται στους ψηλούς θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης της οικονομίας για τέταρτη συνεχή χρονιά, τη βελτίωση στην αγορά εργασίας και την επιστροφή της εμπιστοσύνης στην κυπριακή οικονομία, με συνέπεια την πρόσφατη αναβάθμιση της Κύπρου σε επενδυτική βαθμίδα από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης Standard & Poor's, Fitch Ratings και DBRS.

Η καλύτερη της αναμενόμενης επίδοση της οικονομίας, δεν θα πρέπει να επιφέρει εφησυχασμό και χαλάρωση των προσπαθειών για την περαιτέρω μεταρρύθμιση της οικονομίας. Η ολοκλήρωση σημαντικών δομικών μεταρρυθμίσεων που εκκρεμούν θα συμβάλει στην αύξηση της αποτελεσματικότητας, της παραγωγικότητας και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, με αποτέλεσμα την περαιτέρω προσέλκυση παραγωγικών επενδύσεων.

Σημαντικές μεταρρυθμίσεις που εξακολουθούν να εκκρεμούν αφορούν στην υλοποίηση του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων, στη Δημόσια Διοίκηση, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, στην επίσπευση των διαδικασιών που απαιτούνται για την έκδοση οικοδομικών αδειών και στο τρίπτυχο της γνώσης δηλαδή στην παιδεία, στην έρευνα και ανάπτυξη, και στην καινοτομία. ***Είναι σημαντικό να χρησιμοποιηθεί η τρέχουσα δυναμική της ανάπτυξης για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων. Τέτοιες μεταρρυθμίσεις είναι αποτελεσματικότερες και ευκολότερο να εφαρμόζονται όταν οι οικονομίες αναπτύσσονται, εφόσον δημιουργούνται δημοσιονομικά περιθώρια απορρόφησης των απαιτούμενων μεταβατικών εξόδων (transitional costs).*** Ο ρόλος των μεταρρυθμίσεων είναι θεμελιώδης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, την προσέλκυση ξένων και εγχώριων επενδύσεων και την ενδυνάμωση της εξωστρέφειας των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας.

Επίσης, η περαιτέρω βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος ώστε να ευνοεί την ανάπτυξη, θα συμβάλει στη περαιτέρω στήριξη τόσο των εγχώριων όσο και των ξένων επενδύσεων. Για την επίτευξη αυτού του στόχου παρατίθενται οι πιο κάτω εισηγήσεις:

Εισηγήσεις:

- ✓ Δημιουργία one-stop shop για αδειοδοτήσεις με απλουστευμένες ψηφιοποιημένες διαδικασίες
- ✓ Γρήγορη πρόσβαση σε εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό
- ✓ Δημιουργία ή/και βελτίωση των υποδομών που χρησιμοποιούνται για την ευρύτερη οικονομική δραστηριότητα
- ✓ Σύνδεση των δυνητικών επενδυτών (επιχειρήσεων) με πανεπιστήμια και επαγγελματικά δίκτυα (professional networks)

Η προσέλκυση ξένων επενδύσεων έχει καταστεί σημαντικός πυλώνας ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας. Οι εισροές ξένων επενδύσεων βοηθούν στη διάχυση καινοτόμων γνώσεων και τεχνολογιών σε ολόκληρη την κοινωνία. Ως αποτέλεσμα, αυξάνεται η παραγωγικότητα, βελτιώνεται η ποιότητα των αγαθών και υπηρεσιών και ενισχύεται η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Οι ξένες επενδύσεις αποτελούν ισχυρή πηγή δημιουργίας και διατήρησης ουσιαστικής απασχόλησης για μεγάλα τμήματα της κοινωνίας και συμβάλλουν θετικά στις εξαγωγές, καθώς οι ξένοι επενδυτές είναι συνήθως περισσότερο προσανατολισμένοι στις ξένες αγορές έναντι των ντόπιων επιχειρήσεων. Μεγαλύτερη δεξαμενή επενδυμένου κεφαλαίου και δημιουργία θέσεων εργασίας οδηγούν επίσης σε μεγαλύτερα έσοδα για την κυβέρνηση μέσω διαφόρων μέσων όπως είναι οι άμεσοι φόροι που πληρώνονται από ξένους επενδυτές και επίσης μέσω έμμεσων μέσων όπως φόροι εισοδήματος και φόροι επί των πωλήσεων που οφείλονται στην αύξηση των καταναλωτικών δαπανών.

Η Κύπρος ως επενδυτικός προορισμός έχει αρχίσει να προσφέρει νέες επενδυτικές ευκαιρίες στους τομείς του τουρισμού, των επαγγελματικών υπηρεσιών, των αναπτυξιακών έργων, της ναυτιλίας, της εκπαίδευσης, της υγείας, της τεχνολογίας, συμπεριλαμβανομένων και των υπεράκτιων δραστηριοτήτων εκμετάλλευσης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Μέχρι σήμερα η κυβέρνηση έχει καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων μέσω διαφόρων φορολογικών κινήτρων όπως για παράδειγμα η μείωση κατά 50% των μεταβιβαστικών τελών, η απαλλαγή από μελλοντικά κεφαλαιουχικά κέρδη και το πρόγραμμα πολιτογράφησης έναντι επενδύσεων.

Η εφαρμογή του σχεδίου για την κατ' εξαίρεση πολιτογράφηση στην Κύπρο συνοδεύεται από θετικά αποτελέσματα. Το Κυπριακό Πρόγραμμα Επενδύσεων (ΚΠΕ) κατάφερε να προσελκύσει σημαντικές επενδύσεις στην οικονομία. Τα οφέλη που έχουν προκύψει από την οικονομική δραστηριότητα που πηγάζει από το ΚΠΕ έχουν βοηθήσει στην αναθέρμανση της αγοράς ακινήτων και στην ευρύτερη ανάπτυξη της οικονομίας. Έχει δημιουργήσει σημαντική κατασκευαστική δραστηριότητα, η οποία έχει συμβάλει στη βελτίωση της απασχόλησης, την κερδοφορία των εμπλεκόμενων στον κλάδο, και στα κρατικά έσοδα μέσω φορολογιών.

Σαφώς τα οφέλη που προκύπτουν από το ΚΠΕ, δεν περιορίζονται στον κλάδο της ανάπτυξης ακινήτων, αλλά αγγίζουν το σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας (σε κάποιους τομείς περισσότερο και σε άλλους λιγότερο). Έχουν όμως βραχυπρόθεσμο παρά μακροπρόθεσμο χαρακτήρα κυρίως όταν δεν συνοδεύονται από την εγκατάσταση και δραστηριοποίηση των επενδυτών στην χώρα μας. Επίσης, στις περιπτώσεις που

το σχέδιο δημιουργεί στρεβλώσεις στην αγορά ακινήτων καθώς οι τιμές των ακινήτων προσδιορίζονται πέρα από τις δυνάμεις της προσφοράς και της ζήτησης, η αύξηση των τιμών της γης καθιστά άλλες επενδύσεις μη κερδοφόρες ή λιγότερο ελκυστικές, με αποτέλεσμα να παρατηρείται παραγκωνισμός επενδύσεων σε άλλους τομείς της οικονομίας.

Παρόλο που η πλειοψηφία των επενδύσεων αφορά τον κατασκευαστικό τομέα αφού η μεγαλύτερη δραστηριότητα παρατηρείται σε επενδύσεων σε ακίνητα, έχουν γίνει σημαντικές επενδύσεις και σε άλλους τομείς όπως στον τουριστικό/ξενοδοχειακό, τον Τομέα της εκπαίδευσης, και τον Τομέα της Υγείας.

Περαιτέρω συντονισμένες δράσεις για την προσέλκυση και άλλων παραγωγικών επενδύσεων πέραν από τον κατασκευαστικό θα επιφέρουν πιο μακροπρόθεσμα οφέλη για την οικονομία μέσα και από τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας «υψηλού γνωστικού περιεχομένου». Όπως προαναφέρθηκε, απαραίτητη προϋπόθεση για την προσέλκυση τέτοιων επενδύσεων αποτελεί η συνεχής αναβάθμιση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και η δυναμική ενθάρρυνση δραστηριοτήτων που δημιουργούν προστιθέμενη αξία προς τους επενδυτές. Γενικότερα, οι ξένες επενδύσεις που αποφέρουν μεγαλύτερα και μακροπρόθεσμα οφέλη είναι αυτές που δημιουργούν νέο κεφάλαιο και διευρύνουν τις παραγωγικές δυνατότητες της χώρας. Στην Κύπρο μπορεί να δοθεί ώθηση σε εξειδικευμένους τομείς, όπως για παράδειγμα υψηλής τεχνολογίας καθώς και δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας με την δημιουργία ερευνητικών κέντρων.

Εισηγήσεις:

- ✓ Η Κυβέρνηση θα μπορούσε να προχωρήσει με τη σύσταση ενός Ταμείου στο οποίο θα κατατίθεται ένα ποσοστό των εσόδων που εισέρχονται στη χώρα από το Κυπριακό Πρόγραμμα Επενδύσεων. Τα χρήματα αυτά θα μπορούν να επενδύονται:

(1) Σε τομείς αιχμής έρευνας και ανάπτυξης που βοηθούν την οικονομία και την ανταγωνιστικότητα, με βάση τις προτεραιότητες του Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας καθώς και του Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας.

(2) Σε τομείς της οικονομίας που έχουν μακροχρόνιο αναπτυξιακό χαρακτήρα στην οικονομία, όπως η αναβάθμιση της εκπαίδευσης, της υγείας, οι νέες τεχνολογίες ανάπτυξης της παραγωγικότητας, η επένδυση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Πρακτικά παραδείγματα των πιο πάνω εισηγήσεων είναι τα εξής:

(1) Η Κυβέρνηση θα μπορεί να εισπράττει ένα ποσοστό των εσόδων από το Κυπριακό Πρόγραμμα Επενδύσεων και να το κατευθύνει μέσω του ειδικού ταμείου σε επενδύσεις που θα στοχεύουν στην προώθηση αναπτυσσόμενων και καινοτόμων επιχειρηματικών ιδεών για νεοφυείς επιχειρήσεις, αλλά και σε άλλους τομείς με μακροχρόνιο αναπτυξιακό ορίζοντα όπως η υψηλή τεχνολογία, η παιδεία, η υγεία και ο τομέας της έρευνας και της καινοτομίας. Αυτή η εισήγηση θα επιφέρει το επιπλέον πλεονέκτημα που θα προκύψει από την αύξηση του ποσοστού του ΑΕΠ που η Κύπρος κατευθύνει στην Έρευνα (δεδομένης τα σημερινής χαμηλής θέσης που καταλαμβάνει η χώρα, σε σχέση με τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες, σε επενδύσεις στον Τομέα της Έρευνας και της Καινοτομίας).

(2) Η Κυβέρνηση θα μπορεί να εισπράττει ένα ποσοστό των εσόδων από το Κυπριακό Πρόγραμμα Επενδύσεων και να το επενδύει σε τομείς μακροχρόνιου αναπτυξιακού χαρακτήρα όπως είναι οι Τομείς της εκπαίδευση και της υγείας. Στο εκπαιδευτικό σύστημα, ένα ποσοστό των εσόδων θα μπορούσε να δοθεί ως υποτροφίες για άριστους φοιτητές που προέρχονται από οικογένειες με σχετικά χαμηλά εισοδήματα σε τοπικά πανεπιστήμια ή κορυφαία πανεπιστήμια στο εξωτερικό, ή ακόμα και στην κατασκευή νέων Πανεπιστημιακών εστιών στη Λευκωσία και ιδιαίτερα στη Λεμεσό. Όσον αφορά το σύστημα υγείας, ένα ποσοστό των εσόδων από το Κυπριακό Πρόγραμμα Επενδύσεων θα μπορούσε να οδηγήσει στην κατασκευή μιας νέας πτέρυγας στα εθνικά νοσοκομεία ή στη βελτίωση του τμήματος πρώτων βοηθειών ή στην οικοδόμηση προηγμένων κτιριακών εγκαταστάσεων περίθαλψης για άτομα της τρίτης ηλικίας.

(3) Επιπλέον πρακτικές εισηγήσεις αφορούν στις επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και συγκεκριμένα μέσω κυβερνητικών επιδοτήσεων να εγκατασταθούν φωτοβολταϊκά σε κάθε νοικοκυριό. Τα οφέλη από μια τέτοια εισήγηση είναι τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, τόσο για την οικονομία, όσο και για το περιβάλλον. Μια τέτοια εισήγηση οδηγεί συνάμα στην επίτευξη του στόχου που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και αφορά στο ελάχιστο απαιτούμενο ποσοστό κατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Επιπλέον, σημαντικά οφέλη μπορούν να προκύψουν και από την προσέλκυση ξένων εταιρειών για εγκαθίδρυση στην Κύπρο των κεντρικών ή περιφερειακών τους γραφείων.

Εισήγηση:

- ✓ Προσέλκυση ξένων εταιρειών για εγκαθίδρυση στην Κύπρο των κεντρικών ή περιφερειακών τους γραφείων

Με αυτό τον τρόπο γίνονται επενδύσεις σε ακίνητα αλλά ταυτόχρονα χρησιμοποιούνται και οι εγχώριες επαγγελματικές υπηρεσίες (λογιστών, δικηγόρων και άλλων) για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων των ξένων εταιρειών. Η προσέλκυση τέτοιων εταιρειών θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας. Η τεχνογνωσία που θα φέρουν αυτές οι εταιρείες στην Κύπρο θα συμβάλει στην αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό ολόκληρης της οικονομίας. Επίσης, αποτέλεσμα της εγκατάστασης ξένων εταιρειών στην Κύπρο, θα είναι η προσέλκυση ξένου ειδικευμένου προσωπικού που μαζί με τις οικογένειες τους θα χρειαστούν στέγαση, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, δημόσιες υπηρεσίες και μεταφορές, υπηρεσίες εκπαίδευσης και αναψυχής, καταναλωτικά αγαθά και άλλα.

Δεδομένου του έντονου διεθνούς ανταγωνισμού από άλλες ευρωπαϊκές χώρες με παρόμοια προγράμματα (παρόλο που στην Κύπρο το ποσοστό των συνολικών πολιτογραφήσεων που γίνονται κάθε χρόνο στην ΕΕ είναι μικρότερο του 1%), θεωρείται απαραίτητη η περαιτέρω προώθηση οικονομικών και φορολογικών κινήτρων για την συνεχή προσέλκυση ξένων επενδύσεων και κατ' επέκταση ξένων εταιρειών.

Εισήγηση:

- ✓ Περαιτέρω προώθηση οικονομικών και φορολογικών κινήτρων για την συνεχή προσέλκυση ξένων επενδύσεων

Τα οικονομικά και φορολογικά κίνητρα, πρέπει να είναι στοχευμένα και σωστά σχεδιασμένα έτσι ώστε να μειώνουν τη φορολογική επιβάρυνση των επιχειρήσεων προκειμένου να τις ωθήσουν να επενδύσουν σε συγκεκριμένα έργα ή τομείς χωρίς όμως να θεωρείται ότι λαμβάνουν κρατική ενίσχυση.

Πρακτικά παραδείγματα:

Τα κίνητρα μπορούν να περιλαμβάνουν μειωμένους φορολογικούς συντελεστές στα κέρδη, προσωρινές φορολογικές απαλλαγές (tax holiday), λογιστικούς κανόνες που να επιτρέπουν την επιτάχυνση των αποσβέσεων σε μηχανήματα, εκπτώσεις από φορολογητέα κέρδη βάσει του αριθμού των εργαζομένων ή από άλλες δαπάνες που σχετίζονται με τον κύκλο εργασιών, τη χορήγηση πιστώσεων φόρου εισοδήματος βάσει της κερδισμένης καθαρής αξίας.

Τέλος είναι πολύ σημαντικό να διασφαλιστεί ότι το ΚΠΕ προωθείται από όλους τους εμπλεκόμενους στη βάση του κώδικα συμπεριφοράς που έχει πρόσφατα δημοσιοποιηθεί από την Κυβέρνηση έτσι ώστε να προστατεύει και παράλληλα να ενισχύει τη φήμη του ίδιου του Προγράμματος αλλά και της Κύπρου γενικότερα. Είναι σημαντικό να υπάρχει συνεχής ενδυνάμωση του ελέγχου δέουσας επιμέλειας στο πλαίσιο του σχεδίου πολιτογραφήσεων επενδυτών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Πρόγραμμα Συνεδριών και Επίσημων Συναντήσεων του Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου για το 2018

Συνεδρία / Συνάντηση	Ημερομηνία
<i>Πραγματοποιηθείσες</i>	
1 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	19 Ιουλ
2 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	1 Αυγ
Συναντήσεις με εμπλεκόμενους φορείς – ΟΕΒ	9 Αυγ
Συναντήσεις με εμπλεκόμενους φορείς – ΚΕΒΕ, Δημοσιονομικό Συμβούλιο	3 Σεπ
3 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	4 Σεπ
Συναντήσεις με εμπλεκόμενους φορείς – ΣΕΛΚ, Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων (Invest Cyprus), Κυπριακό Ναυτιλιακό Επιμελητήριο	17 Σεπ
Συνάντηση με Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ)	2 Οκτ
Συνάντηση με Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου	24 Οκτ
4 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	25 Οκτ
Συμμετοχή του Προέδρου του Συμβουλίου στο Ετήσιο Συνέδριο Έρευνας (ARC) στις Βρυξέλλες	19 Νοε
Συμμετοχή του Προέδρου του Συμβουλίου σε Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα Εθνικά Συμβούλια Παραγωγικότητας στις Βρυξέλλες	20 Νοε
Διμερείς Συναντήσεις με εκπροσώπους των αντίστοιχων Εθνικών Συμβουλίων Ιρλανδίας και Δανίας στις Βρυξέλλες	20 Νοε
Συναντήσεις με εμπλεκόμενους φορείς – Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ), Πανεπιστημίου Κύπρου	23 Νοε
5 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	26 Νοε
6 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	13 Δεκ
Συνάντηση με ομάδα μελετητών (ECORYS) για Έκθεση Ανταγωνιστικότητας Κύπρου 2018	18 Δεκ

Ενδεικτικό Πρόγραμμα Συνεδριών και Επίσημων Συναντήσεων του Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου για το 2019

Συνεδρία / Συνάντηση	Ημερομηνία
<i>Πραγματοποιηθείσες</i>	
7 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	15 Ιαν
Συνέντευξη τύπου του Συμβουλίου	7 Φεβ
8 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	19 Φεβ
<i>Προγραμματιζόμενες</i>	
Συναντήσεις με εμπλεκόμενους φορείς	Κατά περίπτωση
9 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	15 Μαρ
10 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	15 Απρ
11 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	15 Μαΐ
12 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	14 Ιουν
13 ^η Συνεδρία Συμβουλίου	10 Ιουλ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Αρμόδιες υπο-επιτροπές Συμβουλίου για επιλεγμένους τομείς - θέματα προτεραιότητας

	Τομέας - Θέμα	Μέλη υπο-επιτροπής
1	Μακροχρόνια Στρατηγική για την Κυπριακή Οικονομία	Α. Ασιώτης, Α. Ψαράς, Π. Παπαγεωργίου, Π. Φωτιάδης
2	Τομέας ακινήτων – θέματα ενοικιοστασίου	Τ. Αναστασίου, Π. Φωτιάδης
3	Τομέας ακινήτων – δείκτης τιμών βάσει συναλλαγών	Α. Ασιώτης, Ε. Ανδρέου
4	Φορολογική μεταρρύθμιση	Γ. Παντελή, Π. Φωτιάδης, Τ. Κληρίδης
5	Χρηματοδότηση (εναλλακτική), Επενδυτικά Ταμεία	Α. Ασιώτης, Ε. Ανδρέου
6	Ψηφιακή τεχνολογία - μετασχηματισμός	Γ. Κοιτάζος, Τ. Κληρίδης
7	Γεωργία	Α. Ψαράς, Γ. Κοιτάζος
8	Εκπαίδευση	Α. Ψαράς, Ε. Ανδρέου, Π. Παπαγεωργίου
9	Εκθέσεις Ανταγωνιστικότητας	Π. Παπαγεωργίου
10	Σχέδιο Πολιτογράφησης Επενδυτών	Α. Ασιώτης, Ε. Ανδρέου, Τ. Κληρίδης